

[Glistrup]

Det er simpelt hen umuligt for det danske Folketing at lovgive om, hvordan bybilledet bliver i fremtiden. Bybilledet bliver i fremtiden sådan, som det er mest hensigtsmæssigt for borgerne, hvad enten det er lavprisbutikker, specialforretninger, banker eller forsikringselskaber. Vi skal alle sammen være her. Hvem der skal være på de dyreste steder, og hvem der skal få lov til at få den billige husleje, afgør markedsforholdene simpelt hen. Hvis befolkningen siger, det er mest rentabelt at handle i banker, får bankerne et vældigt overskud og kan få strøgejendommene. Hvis befolkningen siger, det er mest rentabelt at handle hos den lille købmand, bliver den lille købmand rig og kan have strøbutikkerne. Det er den eneste måde, vi kan lade befolkningen afgøre det på, men det er jo det, S og SF er så frygtelig bange for: at lade den enkelte forbruger som en del af det samlede forbrugerhav afgøre, hvor der skal være banker, hvor der skal være købmansbutikker, hvor der skal være det ene eller det andet, men hvor man absolut mener, man skal styre og kontrollere ud fra sine konservative, reaktionære forestillinger om, hvordan landsbysamfundet var indrettet engang før bondeudskiftningen, eller hvad det er for nogle billeder, man forestiller sig, når man taler om, hvilket bybillede Socialdemokratiet ønsker sig. Socialdemokratiet skal ikke ønske sig noget som helst bybillede. Det skal overlades til den naturlige udvikling, for det er den, der bestemmer bybilledet, og sådan skal det også være. Det skal man ikke strinte imod.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 190:

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Succession ved familieoverdragelse).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 27/1 88).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 7 på dagsordenen opførte sag, nemlig

7) Første behandling af lovforslag nr. L 189:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af arv og gave og lov om påligning af indkomst- og formueskat til staten. (Fradrag for visse erhvervsaktiver).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 27/1 88).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Stavad (S):

Da den socialdemokratiske ordfører i disse to sager, hr. Lykketoft, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne gøre nogle bemærkninger til forslagene.

Først lovforslag nr. L 189, som foreslår at nedsætte den allerede ofte meget lave skattemæssige værdi af fysiske erhvervsaktiver m.v. med 40 pct. både hos personligt erhvervsdrivende og ved opgørelsen af ændret værdi for hovedaktionærer i unoterede selskaber. Det vil sige, at aktiver på f.eks. 20 mio. kr. og en gæld på 12 mio. kr., med en forskel på 8 mio. kr., udløser 0 kr. i arveafgift.

Der er efter vores opfattelse tale om en grotesk, ja næsten skamløs eftergivelse af arve- og gaveafgifter for familier, der har fået store skattefrie formuegevinster på f.eks. erhvervsjendomme, og som i kraft af gode afskrivnings- og henlæggelsesregler har opnået lang rentefri skattecredit og også på den måde forøget formuen.

Forslaget bygger på en grundlæggende falsk analogi fra nedslagsreglen ved opgørelsen af den skattepligtige formue. Denne nedslagsregel startede sådan i det små ved et forlig i 1981, hvor man så væk fra 15 pct. af aktivværdien for fysiske erhvervsaktiver og aftalte nogle lempe- lige regler for værdiansættelse af unoterede aktier.

Siden har De Radikale gennemtrumfet, at procenten er sat op til 40 over nogle omgange.

[Stavad]

Vi har forstået, at De Radikales begrundelse er, at man hellere skal vente til arve- eller gavesituationen med at kræve fællesskabets andel og ikke belaste virksomhedsejerne så meget med likvidationskrav i formue af formueskat hen ad vejen. Derfor må det også for Det Radikale Venstre være en utålelig konklusion, at man nu også skal eftergive arveafgiften, som ministeren foreslår.

Med de spekulationsmuligheder, der er i begrebet hovedaktionær, er forslaget i øvrigt en opfordring til ny spekulation i at bringe sig ud og ind af den personkreds, og det er meget let ved skatteplanlægning. Derfor er Socialdemokratiet også imod at bevare det nuværende hovedaktionærbegreb. Vi har for længst foreslået at ændre indretningen af aktieavancebeskatningen, hvor begrebet hovedaktionær afskaffes i sin nuværende form.

Socialdemokratiet afviser totalt lovforslaget og vil på alle måder bekæmpe det. Det er efter vores opfattelse et skræmmende eksempel på borgerlig klassepolitik. Vi tror ikke, det er beregnet til gennemførelse, kun til usmagelig demonstration over for nogle få tusinde højborgerlige kernevælgere.

Så nogle bemærkninger til lovforslag nr. L 190. Det forslag går ud på, at den eksisterende og meget diskutabile adgang til succession ved død skal udvides til også at omfatte virksomhedsoverdragelse i levende live til børn, til børnebørn, til søskende samt til deres børn og børnebørn. Begrundelsen er, at de latente skatter ved generationsskifte kan svække eller direkte lukke virksomheder.

Jeg vil da godt erkende, at det kan være et problem i visse situationer, men den foreslåede løsning er aldeles uacceptabel, fordi den udvider feltet for, hvor man i generation efter generation inden for bestemte familier kan udskyde betalingen af udskudte skatter. Det cementerer altså formueuligheden i samfundet.

Derfor er Socialdemokratiet imod at bevare successionsprincippet i det hele taget. Vi går i stedet ind for at afskaffe det, der allerede er. I stedet må man overveje alternativer, hvor skattekravet ved generationsskifte kan gøres op og afvikles over en lang periode. I den forbindelse mener vi, det ville være meget mere opfindsomt, hvis man under visse nærmere omstændigheder kunne udforme en delvis eftergivelse af generationsskifteskatte på den betingelse, at

de eftergivne beløb blev konverteret til en lønmodtagerejet og af de ansatte forvaltet ansvarlig kapital i virksomheden. Det ville der være noget mere perspektiv i end ministerens forslag. Derfor diskuterer vi også gerne sådanne typer af løsninger på generationsskifteproblemet med andre partier, men det foreliggende forslag afviser vi fuldstændig.

Det er i øvrigt karakteristisk, at den foreslåede løsning for begge forslags vedkommende også blev afvist af alle embedsmændene – også dem fra Skatteministeriet – i det generationsskifteudvalg, Skatteministeriet havde nedsat, og som afgav betænkning sidste sommer. Det var kun erhvervsrepræsentanterne i udvalget, der, om jeg så må sige, manglede blufærdighed nok til at foreslå den løsning, som skatteministeren har fremsat som demonstrationsforslag i denne pakke.

Socialdemokratiet vil gøre sit til, at disse to forslag aldrig kommer længere end til Skatte- og Afgiftsudvalget. Det tror vi i øvrigt at vi er enige med finansministeren i, da forslagene er fremsat som demonstration og ikke for at blive vedtaget. Jeg synes, at de to forslag er blevet en demonstration af en fantasiforladt regering uden skattepolitik og uden erhvervspolitik.

Måtte jeg så sige som min sidste bemærkning om de to forslag, at jeg havde den interessante oplevelse at se skatteministeren i tv i aftes. Jeg forstod, at ministeren gik ind for noget, der var enkelt. Jeg forstod også, at skatteministeren gik ind for noget, der ikke kunne spekuleres i. Jeg forstod også, at skatteministeren gik ind for, at der var regler, hvor fortolkningen var klar og ren.

De forslag, som ministeren her har fremsat for Folketinget, er bureaukratiske. Der er fortolkningstvivl, så ingen aner, hvor strengen bliver trukket. Der vil kunne spekuleres groft i forslagene. Derfor må jeg sige, at jeg efterhånden er ved at være dødtræt af skatteministerens mange smukke programerklæringer, hvor han melder ud hver eneste dag sine festtaler og så præsenterer det stik modsatte her i folketingssalen. Jeg synes efterhånden, at skatteministeren har smidt så mange boomeranger ud, at vi må kræve ministeren stillet til ansvar for det, ministeren fortæller den danske befolkning, og som han end ikke gør et forsøg på at leve op til. Derfor vil jeg af den grund sige, at jeg mener, at det er uanstændigt, at ministeren bruger Skatte-

[Stavad]

ministeriets tid til forslag af denne karakter, når han samtidig forsøger at give indtryk af, at han forsøger at lave en bedre skattelovgivning. Disse forslag har efter min bedste vurdering ingen jordisk chance for at passere dette hus. Det er utåleligt, at en regering bruger administrationsapparatet til at køre ren propaganda i folketingsalen i stedet for at bruge embedsmændene til at få lavet en bedre skattelovgivning, hvad jeg er enig med ministeren i der kan være behov for på en række områder.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Hvad er det i grunden, den socialdemokratiske regering i årevis har gjort på ØD-feltet, andet end det, som hr. Stavad nys har beskrevet?

Aagaard (KF):

Med baggrund i den tale, vi lige har hørt hr. Stavad holde, er det vel på sin plads at understrege, at i Det Konservative Folkeparti er det fortsat vores mål at skabe de bedst mulige økonomiske vilkår for erhvervslivet. De private virksomheder, uanset om det er store eller små, er livsnerven i det danske samfund. Det er produktionen og eksporten herfra, som er grundlaget for den velstand, vi alle ønsker, herunder også alle de ydelser, vi ønsker fra den offentlige sektor.

Vi har fortsat herhjemme økonomiske problemer. Vi skal have standset gældsætningen til udlandet. Vi skal også have mindsket arbejdsløsheden. Kendetegnene for begge disse problemer er, at de kun lader sig løse, hvis produktionen og eksporten i den private sektor sættes i vejret. Det er på denne baggrund, vi ser de to forslag om en lettelse af generationsskiftet, som vi har til behandling i dag.

De to lovforslag fra regeringen har til formål at sikre, at virksomhedens kapital ikke spises op af skatter og afgifter i forbindelse med generationsskifte. Forslagene er et resultat af det udvalgsarbejde, som daværende skatteminister Isi Foighel iværksatte i efteråret 1983, og hvor vi her i foråret 1987 fik betænkningen fra udvalget. Det er en efter min opfattelse meget grundig betænkning, som har taget mange forhold op. Der peges i betænkningen på en række økonomiske problemer i forbindelse med generationsskifte. Man slår fast, at de væsentligste skattemæssige problemer i forbindelse med ge-

nerationsskifte af erhvervsvirksomheder knytter sig til avancebeskatningen ved salg og bortgivelse af virksomhedens aktiver og til udredning af arve- og gaveafgift, eventuelt indkomstskat, når generationsskiftet sker ved død eller gave.

Man kommer også i betænkningen ind på mulige løsningsmodeller, f.eks. en udvidet adgang til overdragelse ved succession, således at overdragelsen ikke udløser avancebeskatning, idet erhververen indtræder i overdragerens skattemæssige stilling.

Et andet forhold, som udvalget har fremdraget, er den eksisterende forskelsbehandling af generationsskifte ved død og ved familieoverdragelse i levende live. Efter vor opfattelse vil de to forslag lette generationsskiftet ganske betydeligt. Det ene forslag, lovforslag nr. L 190, skal for fremtiden gøre det muligt for næste generation at indtræde i den tidligere ejers, f.eks. forældres, skattemæssige stilling, selv om forældrene stadig lever. Det bliver herved muligt at foretage generationsskiftet i princippet svarende til de regler, der gælder ved død. Man skaber altså en ligestilling mellem generationsskifte ved død og generationsskifte i levende live og afskaffer den tilskyndelse, skattelovgivningen i dag indeholder, til at udskyde generationsskiftet indtil dødsfald.

Det er efter vor opfattelse ofte uhensigtsmæssigt, at en virksomhed først overdrages ved ejers død og på et tidspunkt, hvor den næste generation måske finder det vanskeligt på én gang at overtage hele virksomheden.

Det andet forslag, lovforslag nr. L 189, går ud på at reducere værdien af erhvervsvirksomhedens anlægsaktiver ved arve- og gaveafgiftsberegningen. Nedslaget i aktiverne, f.eks. for erhvervsejendomme, driftsmidler eller landbrugsbesætninger, skal have en værdi på 40 pct. af værdien af anlægsaktiverne.

Det er et forslag, som skal ses på baggrund af, at afgifterne udhuler kapitalgrundlaget i de virksomheder, der generationsskiftes, og af hvis overskud deres betaling skal finansieres.

Vi vil dog gerne her ganske stiltørdigt bede ministeren overveje endnu en gang, om det ikke var rimeligt at indføre regler om fradrag af passivposten ved gaveafgiftsberegningen, gerne i lighed med de regler, der findes ved arv. Jeg har forstået på lovforslagets bemærkninger, at årsagen til ikke at indføre disse regler er admi-

[Aagaard]

nistrative vanskeligheder. Det er muligt, ministeren har ret, men i sagens natur har jeg svært ved at se, at vanskelighederne her er større end i arvesituationen, og de er absolut ikke større end ved værdiansættelsen af en aktiepost med tilhørende beregning af nedslag for erhvervsaktiver i moder- og datterselskaber.

Det er min fornemmelse, at man, hvis reglerne for beregning af passivposter i gave- og arvesituationen ikke ligestilles, inden for en tidshorizont af 7-9 år vil vælge beskatning ved overdragelsen og dermed spare gaveafgiften, hvilket efter vor opfattelse ikke er i overensstemmelse med lovforslagets intentioner.

Det er altså Det Konservative Folkepartis opfattelse, at regeringens forslag vil gøre det muligt for danske virksomheder at blive generationsskiftet, uden at dette skal true virksomhedens eksistens og videreførelse gennem en svækkelse af egenkapitalen. Vi føler, der er et behov for at gøre det lettere at generationsskifte. Det vil gøre udviklingen i erhvervslivet mere dynamisk.

Vi håber derfor i Det Konservative Folkeparti, at lovforslagene vil få en fornuftig, saglig og seriøs behandling i udvalget.

Jens Thoft (SF):

De to forslag, vi har til behandling, viser – på samme måde som mængden af dækningsløse checks, som skatteministeren udsteder i massemediernes – at ministeren ikke forventer at leve som minister, og at forslagene kun har demonstrativ karakter, møntet på ministerens kernevælgere i landbruget. Derfor har jeg haft svært ved at udarbejde min ordførertale; problemet var, om jeg skulle feje forslaget fuldstændig af bordet som den happening, det er over for Venstres vælgere i landbruget, eller om jeg skulle tackle forslagene seriøst og pege på alle de mange problemer, som ministeren egentlig ikke har gjort noget som helst forsøg på at løse, eller om jeg skulle udtale mig om det skamløse i at fremsætte disse forslag på et tidspunkt, hvor retssikkerheden er nul, på et tidspunkt, hvor folk betaler det hvide ud af øjnene i skat – og dér tænker jeg på almindelige mennesker med mellemindkomster. Men lad os tage det lidt i tempi.

Det er SF's generelle mål, at eventuelle lempelser i generationsskiftebeskatningen også må tjene til at sprede ejendomsretten og fremme

kollektivt medarbejdereje, men det er det modsatte, vi opnår med de forslag, ministeren har fremsat.

Vi har for landbrugets område fremsat forslag til Jordbrugsfonden, som vil løse en afgørende del af generationsskifteproblemerne i landbruget, dér, hvor der overhovedet er generationsskifteproblemer og arveafgift at betale, for en stor del af landbrugene er jo så forgældede, at der ingen problemer er med arv, fordi der er tale om, at man overtager en større gæld end aktiver. Endvidere har vi om industrien og den øvrige del af erhvervslivets område fremlagt vores ideer om ØD, som også afgørende vil løse en række af de problemer, ministeren forsøger at løse med disse forslag.

Men jeg vil gerne understrege, at en del af problemet er de huller, der er i de eksisterende regelsæt. Det er huller og uhensigtsmæssigheder – muligheder for at spille på forskellige regler – på dødsbøbeskatningsområdet, som efter min mening er medvirkende til, at så stor en del af generationsskifterne udskydes til død og ikke foretages i levende live, men det problem forsøger ministeren ikke at løse.

En anden afgørende ting er uhensigtsmæssigheden ved, at man skattemæssigt tillader overafskrivning, altså tillader afskrivning, der er væsentlig større end forringelsen af de aktiver, der afskrives. Et tredje problem er de særlige forhøjede begyndelsesafskrivninger, straks- og forlodsafskrivninger, som skal være med til at igangsætte nye virksomheder, men nye virksomheder er ikke kendetegnet ved, at man har speciel fornøjelse af disse høje afskrivninger i starten, for det forudsætter en anden indkomst, man kan fratække dem i, for at man skattemæssigt får noget ud af det.

Nu er det heller ikke sådan, at de problemer, vi behandler i dag, ikke før har været behandlet i Folketinget. Vi har faktisk i Folketinget vedtaget i stribevis af love, som har haft til formål også at lette generationsskiftet.

Jeg skal for det første nævne reglerne om skattefri virksomhedsomdannelse, for det andet lempelse af beskatningen ved afståelse af hovedaktionæraktier, for det tredje de yderligere lempelser, vi vedtog i avancebeskatningen for hovedaktionærer, for det fjerde ophævelsen af ejendomsavancebeskatningen efter 7 års ejertid, for det femte ophævelsen af goodwillbeskatningen, for det sjette ændringerne i

[Jens Thoft]

avancebeskatningsreglerne ved selskabsfusion, for det syvende værnsreglerne mod skattemyndighedernes tilsidesættelse af værdiansættelsen ved overdragelse af fast ejendom og unoterede aktiver, for det ottende indførelsen af pristalsregulerede afskrivninger, der medfører, at der bliver tale om en væsentlig reduktion af de genindvundne afskrivninger, for det niende muligheden for et årligt 5 pct.s straksfradrag for forbedringsudgifter beregnet på basis af ejendomsværdien eller det pristalsregulerede afskrivningsgrundlag i henhold til afskrivningslovens § 21 og for det tiende den som led i skattereformen vedtagne ophævelse af dobbeltbeskatningen af aktieudbytter, og vi kunne for det ellefte nævne indførelsen af virksomhedsskatteordningen, som sikrer en særlig lempelig beskatning.

Det er altså ikke sådan, at Folketinget ikke har forsøgt at komme det betrængte erhvervsliv til hjælp for at løse en række af disse skattemæssige problemer. Folketinget har vedtaget i stribevis af love; nu har jeg nævnt 11, men hvis man gravede dybere, kunne man sikkert finde yderligere eksempler.

Jeg vil gerne understrege, at det afgørende for min opfattelse er, at dér, hvor man afskriver mere end den faktiske værdiforringelse, dér, hvor man, om jeg så må sige, udskyder skatterne, kommer der også en skattebombe på et eller andet tidspunkt.

Nu har skatteministeren altid beroliget os i SF, når vi har sagt, at det er noget skidt, at man på den måde trækker veksler på fremtiden, ved at sige, at det ikke spiller nogen rolle, fordi der bare er tale om en udskydelse, idet folk jo skal betale skatten på et eller andet tidspunkt. Ja, godaw do! Men når den så skal betales, ser vi ministeren række en krykke til de betrængte, som skal betale.

Generationsskifteproblemerne med hensyn til de genindvundne overafskrivninger skyldes altså, at man overhovedet har valgt denne form for erhvervs subsidiering, som har skabt en efter min mening meget uheldig tidsmæssig profil, for som jeg var inde på, forudsætter de meget store afskrivninger i begyndelsen, at der er en anden indkomst at afskrive tingene i; man har ikke megen fornøjelse af det, hvis man ikke har en anden indkomst, som kan opsluge disse afskrivninger. Derfor betyder disse afskrivningsregler en monopolisering, de betyder en kon-

centration, og dem burde ministeren have interesseret sig for i stedet for at ville eftergive folk skatten, når de har skubbet den foran sig i årevis.

Jeg synes altså også, at forslagene, ud over at de overhovedet ikke løser de problemer, de skulle løse, er skamløse, når vi ser på deres grundelse, nemlig hensynet til mennesker, der har udskudt skattebetalingen. Hvad med at kradse skatten hjem, medens pengene tjenes, så man ikke har denne skattebombe? Hvad med at overveje andre løsningsmodeller?

Hr. Stavad var inde på en, nemlig at man så i det mindste kunne sikre, at den skat, man nu eftergiver folk, bliver indestående i virksomheden som en medarbejderejet kapital. Hvis man gjorde det, var der da lidt fornuft i det.

Man kunne også lave ordninger, hvorefter f.eks. den afgift og den skat, der skulle betales, kunne afregnes i aktier – især i de ikke noterede aktieselskaber er det ikke nogen umulighed – således at det offentlige må modtage aktier svarende til den skattemæssige kursværdi. Det er en løsningsmodel, som vel i øvrigt også kunne bruges af mange af de små familieaktieselskaber, der hævder, at de er voldsomt plagede af formueskatten – og det kan vel være rimeligt nok. For dem kunne man vel lave en ordning, som gjorde det muligt at afregne formueskatten ved hjælp af aktier til den skattemæssige kursværdi. Så slap de for at skulle trække pengene ud, og det offentlige ville alligevel få sine penge.

Lige på det tidspunkt, hvor den danske befolkning sidder og sveder over selvangivelsen og konstaterer, at de betaler ganske mange skatter – og det er især mellemindkomsterne i dette land, der betaler skat – kommer ministeren altså med et forslag, som vil sikre, at de særlig velhavende familier i kongeriget Danmark aldrig nogen sinde skal betale skat.

Jamen, minister, var det så ikke rimeligere, hvis man vil have retssikkerhed og forenkling, at man sagde, at folk, der har en formue på over 5 mio. kr., overhovedet ikke skulle betale skat? For det er i realiteten det, ministeren er i gang med. Det var da regelforenkling – jeg kan se, at hr. Glistrup nikker; hr. Glistrup er enig i, at det er regelforenkling – og vi kunne afskaffe en lang række af vore skatteregler, hvis vi lavede en sådan regelforenkling, men den ville også i al sin skamløshed vise, hvad det er, regeringen er ude på.

[Jens Thoft]

Jeg vil altså på det bestemtteste afvise disse to forslag. De løser overhovedet ikke problemet; jeg synes, de er skamløse.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg vil meget gerne være hård, men jeg vil også meget gerne være retfærdig over for skatteministeren. Det synes jeg ikke hr. Jens Thoft var. Jeg synes ikke, man kan sige, at dette her er et forslag, der specielt er målrettet mod Venstres kernevælgere.

Med den landbrugspolitik, Venstre fører, kan vi forudse, at der er meget få, der vil få problemer med arv og gave, og derfor synes jeg, at vi skal være fryd over for skatteministeren og sige – det er i hvert fald min opfattelse – at disse forslag først og fremmest indeholder milliontilskud til enkelte familier, tilskud, som vi meget gerne ville se både skatteministeren og hans kollegerovre hos De Konservative gå ud og forsvare, hvis vi fik dem ind som synlige poster på finansloven. Disse forslag vedrører først og fremmest de tusinde største formueejere i kongeriget, som tilsammen hvert år skal have meget store milliontilskud, og derfor synes jeg altså ikke, det er rigtigt at klandre skatteministeren for, at de specielt vedrører Venstres kernevælgere. Hvis regeringen førte en anden landbrugspolitik, er det muligt, at de kunne gøre det, men vi skal også være retfærdige herinde.

Skrumsager Skau (V):

Det, vi har set hos både Socialdemokratiets og SF's ordførere, er nok deres sande ansigt, nemlig at det er janteloven, som er det vigtigste for dem, ikke vores grundlov.

I Venstre føler vi, at det er grundloven, der skal være gældende, og jeg er sikker på, at vi med en vedtagelse af disse to forslag vil få initiativet igen i dansk erhvervsliv – det initiativ, der giver produktion, beskæftigelse og en øget eksport, således at vi kan få løst vore nationale økonomiske problemer, fastholde en ordentlig levestandard og holde gang i vore sygehuse.

Derfor skal der lyde helt andre toner fra Venstre. Vi vil rose skatteministeren for forslaget om succession ved familieoverdragelser, som jo betyder, at familiemedlemmer til overdrageren eller sælgeren kan vælge at indtræde i overdragerens skattemæssige stilling.

Som lovgivningen er i dag, er denne mulighed til stede, når virksomhedens ejer er død, og derfor er der ikke tale om en betydelig udvidelse, men om en ligestilling.

Forslaget betyder simpelt hen, at det bliver muligt at undgå, at en virksomhed tømmes så meget for kapital ved overdragelsen i levende live, at de økonomiske muligheder for at fortsætte bliver så tvivlsomme, at generationsskiftet ikke bliver foretaget i rette tid.

Jeg kender en hel del eksempler fra det virkelige liv på økonomiske beregninger ved overdragelsen af en virksomhed fra far til søn, og et af eksemplerne udviste et krav om en indbetaling til skattevæsenet på 1,5 mio. kr. Det medførte, at der ikke blev handlet, uanset at både faderen og sønnen var fuldt modne til generationsskiftet. Det var uheldigt, for det er ikke nogen hemmelighed, at generationsskiftet næsten altid medfører, at der kommer nye ideer, forbedret produktivitet m.v. ind i virksomheden, og det er derfor en klar fordel for samfundet.

Forslaget medfører således fordele for både familierne, virksomheden, de ansatte og samfundet, og Venstre kan derfor fuldt ud tilslutte sig dets gennemførelse.

Det betyder også en tilslutning til, at lovgivningen omfatter hovedaktionærer. Jeg skal især understrege de nuværende store problemer for mange virksomheder ved generationsskifte, der skyldes, at man dér skal beskattes af straksafskrivninger og genindvundne afskrivninger. I en række tilfælde har det vist sig, at det af skattemæssige årsager har kunnet betale sig at sætte en buldozer på gode, værdifulde bygninger, og det giver samfundsmæssige tab. Når forslaget bliver vedtaget, bliver dette problem fjernet, og det er som sagt til stor fordel for samfundet og øger i øvrigt forståelsen for vores skattesystem.

Lovforslag nr. L 189, som jo skal ses i forlængelse af det forslag, jeg lige har omtalt, skal jeg også give Venstres fulde tilslutning til. En gennemførelse af forslaget vil medføre, at man undgår udhuling af virksomhedernes kapitalgrundlag på grund af de nuværende arve- og gaveafgifter, ved, at man kan få en nedsættelse af den værdi, som anlægsaktiverne har, med 40 pct. Vi ved jo, at disse regler ofte har medført, at hele kapitalgrundlaget for en virksomhed bliver trukket væk, og at virksomheden derfor får økonomiske problemer ved et generationsskifte.

[Skruksager Skau]

Det skal understreges, at nedslaget kun har virkning for anlægsaktiver, som jo ofte bliver fastsat til priser, der ligger betydeligt over den værdi, de burde sættes til, når vi ser på det årlige afkast.

Vi må også tænke på, at virksomhederne almindeligvis har en helt anden og længere levetid, end det er naturligt for os mennesker, og det er derfor unaturligt, at der ved denne naturlige tilfældighed skal ske et skattemæssigt smæk ved generationsskifte.

Venstre går derfor stærkt ind for de to foreliggende lovforslag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

De to forslag, der behandles samtidig, har nok et fælles problem som grundlag, men de er alligevel så forskellige, at jeg vil behandle dem hver for sig.

Jeg vil først sige noget om successionsordningen. Jeg går ud fra, at ministeren delvis har fulgt den betænkning – nr. 1111 – om generationsskifteskatter og -afgifter, som Skattedepartementet har udarbejdet. Når jeg siger »delvis«, er det, fordi man ikke har gjort noget forsøg på at sammenarbejde de anbefalinger, der er. Men det er jo, som det har været antydnet heroppe, ikke nogen enstemmig anbefaling, der er kommet.

Jeg vil gerne sige, at vi fuldt ud deler de betragtninger, der gøres om, at der er store problemer i forbindelse med generationsskiftet i øjeblikket, og at det er nødvendigt, at Folketinget finder frem til en lettelse af overgangen fra den ene generation til den anden. Generations-skifte ødelægger i nogle tilfælde virksomheder fuldstændig og gør i andre tilfælde en udvikling af dem så besværlig, at man kan indse, at det volder dem stor skade. Så langt er vi enige med regeringen.

Når man nu foreslår, at den succession, der gælder ved et dødsfald, skal kunne ske i levende live, sker det ud fra et ønske om at lette vilkårene for generationsskiftet i virksomheder, der er i personligt eje og i selskabsform, men jeg synes ikke, man har været opmærksom på, at det kun er 10 medlemmer, der anbefaler dette, mens 7 medlemmer af udvalget siger, at det hensyn, der begrundes successionsreglerne ved død, nemlig det pludselige og ofte uventede likviditetskrav, der opstår i et dødsbo, ikke gør sig tilsvarende gældende ved gaveoverdragelse,

og at man derfor tager afstand fra at gennemføre det. Man konstaterer det administrativt komplicerende i den regel, man har valgt. Jeg synes, man for lidt har forsøgt at sammenarbejde disse to opfattelser.

Hr. Stavad brugte en del af sin taletid til et ufuldkomment forsøg på at redegøre for den radikale opfattelse, og meget af den øvrige tid gik jo med angreb på skatteministeren, og der blev derfor meget lidt tid til at konstatere, hvad Socialdemokraterne egentlig ville gøre for at klare generationsskiftet. Jeg synes, Socialdemokraterne kunne have peget på, at de samme ti medlemmer, som anbefaler succession efter dødsboreglerne i levende live, peger på, at det ville være rimeligt at forbinde den med en særlig medarbejderovertagelse.

Jeg tror, at vi, hvis vi vil lette det, må gå ind i en meget bredere løsning af problemerne. Socialdemokratiet lagde stærkt vægt på – og det gjorde SF, så vidt jeg forstod, også – at man ved at inddrage medarbejderne på den måde måske kunne slippe uden om noget af den skat, man skylder samfundet. Jeg synes, man bør overveje det, når vi i udvalget nu skal til at se, hvad vi kan gøre for at lette generationskiftet.

Jeg håber, det er fremgået klart, at jeg ikke finder forslaget, som det foreligger, så gennemarbejdet, at det kan gennemføres.

Derefter vil jeg gerne sige noget om det andet forslag, nemlig forslag til lov om ændring af lov om afgift på arv og gave. Jeg vil gerne komme lidt nærmere ind på de betragtninger, vi fra radikal side har gjort.

For det første: De danske arveafgiftsregler er overordentlig blide sammenlignet med engelske og amerikanske. I de engelske og amerikanske arveafgiftsregler går man ud fra boet og behandler det som en helhed, en enhed. I de danske arveafgiftsregler går man ud fra, hvem og hvor mange der arver, og så deler man boet op. Det er klart, at en sådan opdeling gør beskatningen betydelig lempeligere, så snart der er flere. Det er én ting.

Dernæst tror jeg, at regeringen nu er nødt til at gøre op med sig selv, hvad det er, man ønsker. Vil man afskaffe formueskatten, hvilket jeg gang på gang har anbefalet at man går ind i en alvorlig vurdering af og har tilsagt vores positive interesse i at gøre? For gør man det, kan man ikke samtidig gennemføre en beskatning af arv og gave, der er endnu lempeligere end

[Bernhard Baunsgaard]

den, der allerede gælder i Danmark. Vi kan ikke fritage både for formueskat og for arveafgift og bare lade aktiverne gå videre uden beskatning til arvingerne. Den går ikke, og det er der heller ikke penge til.

Men hvad bliver det til med regeringens udspil med hensyn til formue? Jeg ved godt, at den nuværende skatteminister har siddet overordentlig kort tid i stolen, og det er derfor ikke så meget ham som regeringen, jeg klandrer. Den har nu siddet i 5 år, og den har vidst, at der har været interesse hos et flertal i Folketinget for at diskutere spørgsmålet om afskaffelse af formueskatten, men der er ikke kommet noget udspil. Jeg tror, det er nødvendigt, at vi inddrager dette i forhandlingerne og får gjort op med os selv, hvad der skal ske. For mit vedkommende kan jeg sige, at vi er interesserede i at se på formueskatten, ikke på arveafgiften.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg noterede mig, at hr. Bernhard Baunsgaard måske ikke synes, at den socialdemokratiske ordførertale i første omgang var tilstrækkelig klar med hensyn til, hvad vi selv gerne vil.

I anledning af hr. Bernhard Baunsgaards bemærkninger – som jeg var meget glad for – om mulighederne for at konvertere noget af skattebyrden ved generationsskifte til en start på noget medarbejderkapital, vil jeg gerne sige, at det er præcis de overvejelser, der er længst fremme i vore hoveder, når vi skal tage stilling til, hvordan man løser det problem, at der vitterlig er et likviditetsdræn, som kan være u hensigtsmæssigt, som kan stække en virksomhed, og som måske endda i enkelte tilfælde betyder, at en virksomhed forsvinder på grund af generationsskifte.

Hvordan løser vi det problem uden de horrible virkninger i retning af at cementere i syvende led en én gang skabt formueskævhed, som er resultatet af skattefri kapitalgevinster, udskudte skatter og rentefordelen ved det? Det er lige præcis den problemstilling, vi er meget optaget af.

Jeg synes, det er meget løfterigt, at der med den radikale ordførers bemærkninger her skulle være mulighed for, at et flertal i Folketinget – og forhåbentlig, når det kommer til stykket, et meget bredt flertal – vil lægge dette makværk til side og gå i gang med noget, der er perspektiv i.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg forstod udmærket, at det var det, Socialdemokraterne var inde på, især fordi jeg bagefter gik ned og spurgte hr. Stavvad, om det var det, han mente. Nu må jeg gøre opmærksom på, at dette med medarbejderovertagelse jo ikke løser alle generationsskifter. Vi kan sagtens indføre medarbejderovertagelse som led i en nyordning af generationsskiftet, når det er industrien, det gælder, men det er jo noget anderledes, når vi kommer ud i landbruget. Det var det, jeg gerne ville have haft at den socialdemokratiske ordfører havde gjort noget mere ud af, så vi havde vidst, hvor vi skulle arbejde hen i udvalget. Nu håber jeg, at udvalget vil overveje hele den betænkning, jeg omtalte, og prøve at se, om vi kan kombinere forslagene fra forskellig side, så vi kan løse generationsskifteproblemerne.

For at der ikke skal være nogen misforståelse, vil jeg gerne gentage, at jeg ikke synes, at skatteministerens forslag egner sig til at gennemføres isoleret.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg er selvfølgelig enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at medarbejderkapitalideen, som jo ikke bliver nogen medarbejderovertagelse, men som kan blive starten til en medejendomsret i virksomheder med mange ansatte, ikke løser alle typer af virksomheders problemer. Men i den forbindelse mener jeg, at man skal være meget varsom med overhovedet at bruge successionsprincippet som løsningsmodel. Der, hvor der ikke er nogen mulighed for at bruge den model, vil helst ser, fordi der ikke er nogen medarbejdere eller kun er meget få, forestiller vi os nogle meget lange kreditter på de skatter, der forfalder ved generationsskiftet, frem for at gå ind i et successionsprincip, som i realiteten betyder, at tilsyneladende udskudte skatter bliver endeligt eftergivet, så længe der overhovedet er liv i den pågældende slægt, også i tredje generation.

Glistrup (FP):

Det er overmåde spændende, hvor mange husarer der lader sig bjergtage af hr. Jens Thofts imponerende 11-punkts-opregning. For

[Gillstrup]

vi sandhedssøgere må blankt erkende, at sandheden med den fordummelsesensretning, der har monopoliseret vore medier og vore uddannelsesinstitutioner, ikke har skyggen af chance for at komme til orde over for det, hr. Jens Thoft opregnede. Går det rent ind, hvad hr. Jens Thoft sagde, er det ikke bare nogle husarer, det drejer sig om, nej, så bliver vi en nation af 5,1 millioner krykhusarer.

Det, der jo er kendetegnende for dette, er, at disse smååndehuller, som hr. Jens Thoft beskrev, jo overhovedet ingen rolle spiller sammenlignet med de tusinder af pinde og bjælker til Danmarks ligkiste, som er blevet produceret ved lovforslag som dem, vi havde under de to foregående punkter på dagsordenen fra De Radikale, SF og S, og ved alle de mange bindinger af dansk foretagsomhed, dansk skaberkraft, dansk produktion, som alle disse tusinder af restriktioner, øgede offentlige udgifter, øgede kontrolforanstaltninger osv. har slavebundet den danske nation i.

Over for den situation er der én, der har ret, og det er Hardy Hansen. Ih, hvor er det rigtigt, når han gang efter gang har råbt på solidaritet. Det er det, vi har brug for – sådan som det danske samfund er blevet presset ned af alle disse ulykkelige tiltag gennem årene – hvis vi overhovedet skal reddes. Vi har brug for den mest vidtgående solidaritet, uegennytte og selvopofrelse i forhold til det danske erhvervsliv og det danske erhvervslivs ledere, for det er dem – og dem alene – der kan redde os over i en socialt fornuftig tilværelse.

Derfor må Folketinget holde op med at diskutere alle disse restriktioner og kontrolforanstaltninger, bureaukratisme og hr. Jens Thoftforedrag osv. og simpelt hen afstikke en ny fælles kurs, der går ud på, at vi ofrer os selv, ikke pukker på vores egne rettigheder til at bestille lidt mindre, afstår fra krav om mere i løn, længere sabbatår, flere børnetilskud, og hvad vi ellers har – en fælles kurs, der betyder, at vi ofrer os for A. P. Møller, for Janni Spies, for Faxe Bryghus, kort sagt for alle disse erhvervsledere, som skal have deres frihed til at redde Danmark ud af den suppedas, vi er havnet i.

De to svaler, som nu står på Folketingets dagsorden, nemlig lovforslag nr. L 189 og L 190, gør bestemt ikke nogen sommer i så henseende, men det er da i hvert tilfælde en begyndelse til, at vi udtrykker vores forståelse for, at

det nu gælder om at give os bedre mulighed for at gøre en indsats.

Jeg ville i og for sig helst have udfyldt min taleid, når jeg skulle tale sagligt om disse forslag, med det, som Venstres ordfører sagde, men det er så trist at lave en dacapoforestilling, og jeg vil derfor bare sige, at jeg synes, Venstres ordfører ramte de virkelig sociale perspektiver i det, det her drejer sig om. Hvis vi overhovedet skal have råd til at hjælpe de syge, de svage og de fattige i dette samfund, skal vi have meget mere af den medicin, som skatteministeren doserer med de forslag, vi her har til behandling. For det, der sker i øjeblikket, er, at enten sparker vi dem, der kan redde Danmark, ud af landet, så de bliver skatteflygtninge på Costa del Sol, i Portugal, i Singapore, eller hvor det nu er, eller også bliver hine enkelte, de få genier og virkelige hjælpere til at klare vort samfund, som fødes i hver generation, simpelt hen kvalt og kan overhovedet ikke klare sig under verdens største skattetryk og verdens mest fjollede kontrolbureaukrati, som vi jo har på grund af langt hovedparten af de forslag, det nuværende Folketing vedtager, og som det jo bare høvler videre på at gøre værre og værre.

Men så længe vi lever under dette enorme skattetryk – og derfor har hr. Stavad fuldstændig ret i den måde, han afsluttede sin tale på – er det nærmest ækelt og afskyeligt at se skatteministeren rende rundt og affyre alle disse boomranger om, at nu vil han forenkle og gøre tingene lette at fortolke, så hr. Nielsen kan afskedige sin revisor ude i Dragør, når han skal lave sin selvangivelse, og nærmest overlade det til sit 2-årige barn at udfylde selvangivelsen rigtigt, og hvad der nu ellers var budskabet fra skatteministeren i aftes på tv-skærmen og altså også i øvrigt er skatteministerens budskab. Vi må bare gøre os aldeles klart, at så længe vi har en skatteplyndring af den størrelsesorden, vi har her i landet, kan nok så mange skatteministre i deres tiltrædelseserklæringer – foreløbig har vi vist haft 7-8 af slagsen – sige, at nu skal de forenkle, nu skal de skabe retssikkerhed osv., men det kan ikke lade sig gøre under et skattetryk som det, vi har her. Vi må leve med komplicerede, uforståelige regler uden retssikkerhed, hvad jo også præger – det har hr. Stavad også ret i – de forslag, vi har til behandling nu. Det er selvfølgelig trist, at det er sådan, men det er uundgåeligt. Det kan ikke nytte noget at ville jagte

[Glistrup]

det fatamorgana at tro, at det nødvendige sociale tiltag, som disse forslag først og fremmest er udtryk for ved at gøre det godt for de tusinde familier, eller hvor meget det var, Socialdemokraterne var kommet til, som virkelig kan gøre en indsats for, at vi får et bedre Danmark at leve i, og som virkelig kan skabe velstand og glæde og lykke for de millioner af danske, kun kan iværksættes, således at de får det godt, når det skal indarbejdes i et system som det, vi har, ved at give sværttilgængelige, tvetydige, nærmest uforståelige regler, som jo præger de lovforslag, som vi behandler, når de skal til at oversættes til virkelighedens sprog.

Derfor er det sørgeligt, at skatteministeren i stedet for at bruge sine kræfter på det, der er det virkelig fornødne, nemlig at sørge for, at skatterne bliver nedsat, forfægter den opfattelse, at man kan forenkle og lave retssikkerhed osv., uden at man først har nedsat skatterne. Har vi først nedsat skatterne, kan man give enkle regler – selvfølgelig de enkleste regler af alt, hvis man totalt afskaffede skatterne. Vi ville virkelig få enkelhed og letforståelighed, hvis vi sagde: I morgen eller i hvert tilfælde om 6-7 år – eller hvor lang tid der nu kræves til det – ophæver vi indkomstskatten. Det er en måde at få tingene gjort enkle på. Men med et skattetryk som det, vi opererer med i øjeblikket, og som, hvis vi skal beregne det nogenlunde rimeligt, ligger noget højere end det, skatteministeren af høflighed over for statsministeren angav i Jyllands-Posten i søndags at det skulle være nede på, må vi affinde os med de ulemper, som hr. Stavad fuldstændig med rette påpegede.

Men o.k., vi må gå på Jorden, selv om den er gloende. Det gør Fremskridtspartiet, og vi stemmer altså ja til de to forslag, som vi håber får en let gang gennem Tinget, men det er jo oraklet fra liste B, der afgør, om det bliver det ene eller det andet. Hr. Lykketoft klamrede sig til noget af det, oraklet sagde, og vi andre må klamre os til noget andet end det, der blev sagt, og så må vi jo i spænding vente på, hvad man skriver i betænkningen til sin tid, for hr. Stavad kan nok så mange gange sige, at dette her er demonstrationsforslag, og Fremskridtspartiet sige, at det er velsignelsesrige forslag – om det er det ene eller det andet, afhænger jo simpelt hen af, hvilken vej det konvenerer den radikale tommelfinger at pege den dag, der skal peges. Vi håber på, at den peger i den rigtige retning.

Glønborg (KRF):

Kristeligt Folkeparti ser noget værdifuldt i, at en virksomhed, som en familie har stået sammen om at drive, også kan fortsætte under denne families ledelse. Vi har i mange år efterlyst lettere vilkår for generationsskiftet, og derfor ser vi også disse to forslag som noget positivt – noget, som kan lette generationsskiftet.

Men vi er enige i de fremførte betragtninger om, at vi ikke kan løse disse problemer isoleret. Vi må se dem i sammenhæng med formueskat og arveafgift, og vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet om disse spørgsmål.

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg nærer almindeligvis dyb respekt for mennesker med meninger, også selv om disse meninger kolliderer med dem, jeg selv har, men for at man kan bevare respekten, kræves det naturligvis, at der også er sandhed bag de holdninger, man har. Hr. Glistrup fra Fremskridtspartiet gav udtryk for, at det var overordentlig vigtigt, hvis man skulle hjælpe syge, fattige og andre betrængte, at man gav ca. 1.000 familier muligheden for gennem øget tilskud af økonomiske midler at få Danmark op at stå. Det kan lyde meget besnærende, men det er ingenlunde nogen rigtig betragtning, hvad vi kan dokumentere med det ene eksempel efter det andet, der viser det modsatte.

Dette Folketing har ned gennem årene sikret kapitalen rige muligheder for at ophobe formuer, som almindelige mennesker ikke kan forestille sig størrelsen af. En af dem, det drejer sig om, er A. P. Møller. Dette selskab har en milliardfortjeneste om året, men til trods for, at det har denne enorme rigdom, der i realiteten er stillet til rådighed i kraft af en gunstig lovgivning, tillader dette foretagende sig at smide danske arbejdere i land og erstatte dem med folk, der er underbetalt på en sådan måde, at det er fuldkommen uanstændigt.

Vi har også oplevet, hvordan andre, der gennem afskrivninger og andet har sikret sig de formuer, som hr. Glistrup påstod skulle være lykken for det danske folk, ansætter udlændinge til at nedlægge gasledninger osv. Vi har såmænd også set, hvordan en tekstilfabrikant i Midtjylland i fjernsynet meddelte, at han lukker sin virksomhed, fordi han kan få arbejdere til at arbejde for sig i Portugal for 6,50 kr. i timen.

[Preben Møller Hansen]

Det er altså ikke rigtigt, som hr. Glistrup påstår, at man ved at privilegere en enkelt gruppe i samfundet – dem, som ifølge Fremskridtspartiets opfattelse er drivkraften – sikrer, at fattigdommen forsvinder fra Danmarks jords overflade.

Vi har aldrig i efterkrigshistorien oplevet en større fattigdom end den, vi har for nærværende, og vi har heller ikke tidligere i denne periode oplevet, hvordan banker, forsikringselskaber og multinationale selskaber tjener milliarder og atter milliarder. Derfor er det ikke rigtigt, hvad hr. Glistrup plæderer for fra denne talerstol.

Hvad angår intentionerne i de to lovforslag, vi her behandler, kan man vel kun sige det, at man, for så vidt lovforslagene gennemføres, formentlig sikrer, som det er sagt, 1.000 familier endnu en millionformue på skatteborgernes bekostning.

Sådan som jeg har læst lovforslagene, indebærer de et provenutab for staten på ca. ½ mia. kr. Men det skulle ikke undre mig, om konsekvenserne bliver endnu større for det danske samfund, for så vidt lovene drages ud i deres yderste konsekvens. I det øjeblik staten har et provenutab på 500 mio. kr., mangler de naturligvis et eller andet sted, og så skal de inddrives ad anden vej, og så er det ganske almindelige skatteborgere, der må betale, eller også nedskæring af sundhedssektoren, socialvæsenet osv. Det er sådan set udgangen på de to lovforslag, vi her behandler.

På den anden side må man vel også erkende, at der kan være et problem. Vi ved jo udmærket godt, at der f.eks. inden for dansk landbrug på baggrund af den nuværende lovgivning er store problemer med hensyn til at overføre bedriften til børn og børnebørn. Det er naturligvis ikke heldigt, idet en lang række af disse landbrug ender på tvangsauktioner og de store bønder opkøber dem, og det er naturligvis ikke hensigtsmæssigt, idet folk dels kastes ud af deres boliger, dels overføres som bistandsklienter.

Derfor burde man, når man nu giver udtryk for, at man vil hjælpe, have lyttet en lille smule til de bemærkninger, jeg bl.a. er fremkommet med i spørgsmålet om at sikre, at landmændene kan blive på deres bedrifter.

Det er en notorisk kendsgerning, at landmændenes tidligere talsmænd, Det Radikale Venstre og Venstre, totalt har svigtet landmæn-

dene og også svigtet dem groft. Det er netop den lovgivning, de har været med til at gennemføre, der jager landmanden fra hus og hjem og overlader driften til storbønderne.

Hvad er det så, vi har sagt? Vi har ikke sagt, at man skal gennemføre den lovgivning, der nu er fremlagt. Nej, vi går direkte til ondskabens kilde, idet de, der har spekuleret i de små bønder: banker, grovvarereselskaber og kreditforeninger, må medvirke til en gældssanering, således at de kommer til at betale gildet og ikke de danske skatteborgere. Det ville være en betydelig bedre måde at løse det problem på.

Med hensyn til den mindre industri, den privatejede industri, er det klart, at der dér også er en lang række problemer forbundet med familieoverdragelse osv. Også det mener jeg kan løses. Jeg mener, at hr. Stavvad på god måde tolkede de tanker, der er oppe i tiden inden for dansk fagbevægelse. Det ville være bedre, om man lyttede lidt til den slags toner frem for at lytte til hr. Glistrup og Fremskridtspartiet.

Men hvornom alting er, er der nogle ting, som også er ejendommelige, for vi skal ikke gøre skarn uret. Jeg synes, at den skatteminister, vi har, for så vidt lever op til de forventninger, nogle i dette land har til ham. Samtidig giver han med de to lovforslag udtryk for, at han gerne vil efterleve noget af det vrøvl, han siger til pressen og andre steder. Han har netop sagt, at skatten skal ned, og det giver disse to forslag jo udtryk for, men det er kun for en lille bitte håndfuld mennesker, skatten bliver sat ned.

På den anden side må man erkende, at regeringens talsmænd ikke lever op til forventningerne. De har jo netop sagt, at de kunne støtte de to lovforslag, og forleden dag, da Poul Schlüter havde pisket dem i deres nøgne bagdele, sagde de over en bred front, at skatterne her i landet ikke skal ned, at de er, hvor de skal være. Men nu står de som talsmænd for, at skatterne skal ned på dette spinkle område.

Til gengæld må man sige, at Socialdemokratiet og SF lever op til det, de har sagt, idet begge partiers repræsentanter over for befolkningen har givet udtryk for, at skattetrykket ikke skal lempes, at der skal betales skatter i dette land.

Nu ved jeg selvfølgelig godt, at der skal sættes nogle spørgsmålstejn ved rækkevidden af disse udtalelser, men det, der står tilbage, er i hvert tilfælde, at i de forslag, der er her, er der tale om skattelettelse, men kun for en ganske

[Preben Møller Hansen]

begrænset del af befolkningen. Det giver samtidig muligheder for spekulation ved overdragelse i flere led ned gennem familien, og disse muligheder vil blive udnyttet groft og hensynsløst af den lille gruppe mennesker, som her kommer ind i billedet.

Derfor skal jeg sige det så enkelt, som jeg kan: Fælles Kurs vil med alle de midler, der står til vores rådighed – og de er enormt begrænsede – overhovedet ikke medvirke til lovforslagenes gennemførelse, men vi kan samtidig meddele, at vi over hele landet vil agitere imod dem.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Det er vel ikke forkert at sige, at disse to forslag virkelig har kaldt på de politiske følelser og har afsløret nogle klare politiske skillelinjer. Det har afsløret nogle skillelinjer imellem dem, som ønsker, at vi skal have selvejede familievirksomheder, og dem, som ser negativt og skeptisk på det.

De forslag, som er til behandling her, vil fremme dynamikken i dansk erhvervsliv ved at lette en fremskyndelse af generationsskiftet, ved at sikre, at virksomhederne ikke tappes for kapital, så de bedre kan overleve, og ved at give mulighed for et glidende generationsskifte i levende live. Det er forslag, som i meget høj grad vil være en hjælp for den store gruppe af små og mellemstore familievirksomheder, vi har her i landet.

Det er fuldstændig misvisende, når det fra hr. Stavads side fremstilles, som om dette kun skulle gavne 1.000 rige familier. Det er slet ikke det, der er tale om. Det er en tale fra hr. Stavads side, som er fuldstændig løsrevet fra det virkelige liv.

Det, der er sandheden om det her, er, at disse forslag vil være en hjælp for tusinder af mindre familieejede virksomheder. Det er overhovedet ikke forslag, som henvender sig til nogle få store industrigiganter, for de meget, meget store industrivirksomheder vil også af andre end skattemæssige grunde være nødt til at tilrettelægge generationsskiftet på en anden måde end den, vi her taler om.

Det, vi her taler om, er i meget høj grad mindre familievirksomheder, men som jeg startede med at sige: midt i alt det tekniske handler det her selvfølgelig om synet på selvejet i erhvervslivet, og det kan vel ikke overraske, at der ikke

mindst fra SF's side, men jo altså også i hvert fald i dag på en meget højroret måde fra Socialdemokratiets side, er udtrykt synspunkter, som er båret af dyb skepsis over for selveje og familievirksomheder.

Hvordan vil disse forslag kunne medvirke til at fremskynde generationsskiftet? Ja, de gældende regler giver adgang til, at ved dødsfald kan arvingen indtræde i afdødes skattemæssige stilling. Det er en regel, som er nødvendig, fordi indehaverens død selvsagt kan komme uventet, og fordi et generationsskifte ved et sådant dødsfald yderligere belastes, fordi der skal udredes arvelodder til eventuelle medarvinger. Derfor har det været nødvendigt at indføre disse regler ved dødsfald.

Det er klart, at når denne regel gælder ved dødsfald, men ikke i levende live, så er der en tilbøjelighed til at udskyde generationsskiftet til dødsfald, og det betyder, at generationsskiftet forsinkes, og at der derfor for sent kommer den dynamiske proces i gang i virksomheden, som ofte er resultatet af, at der kommer en yngre generation til. Derfor vil et fremskyndet generationsskifte give ny aktivitet, ny dynamik og overlevelsessevne i virksomhederne. Derfor er det også generationsskiftet forslag, som medvirker til at sikre mindre virksomheders videreførelse.

Sådan som skattereglerne virker i dag, tappes virksomhederne i mangfoldige tilfælde for den kapital, de har brug for for at kunne leve videre. Sælgeren skal betale en avanceskat, og der kan blive tale om betaling af gaveafgift hos køberen afhængig af overdragelsesvilkårene.

Uanset hvordan man vender og drejer det, vil det oftest være sådan, at det er virksomheden selv, der kommer til at bære skatterne i den sidste ende. Det betyder, at man må stifte gæld i forbindelse med generationsskiftet eller sælge dele af virksomheden bort for at præstere skattebetalingen. Derved undermineres virksomhedens eksistensgrundlag, og der opstår risiko for, at den overhovedet ikke kan leve videre. Det er dette, som er hverdagen for tusinder af mindre familievirksomheder i landet.

Endelig medfører forslagene mulighed for at gennemføre generationsskiftet mere glidende ved, at næste generation kan overtage virksomheden gradvis, i flere omgange. En sådan gradvis overtagelse af virksomhederne gør det nemmere at sikre generationsskiftet, end hvis det skal klares i én klump.

[Skatteministeren]

Der er flere, som har beskæftiget sig med de provenumæssige virkninger af forslagene. Det er selvfølgelig rigtigt, at umiddelbart medfører forslaget mindre skattebetaling. F.eks. bliver der en mindre avanceskat, fordi køberen kan indtræde i sælgerens skattemæssige stilling. Der bliver mindre skat ved fortjeneste ved salg af driftsmidler og især af genvundne afskrivninger.

Det er alt sammen korrekt, der bliver umiddelbart en mindre skattebetaling. Men det opvejes af, at til gengæld vil der for så vidt angår forslaget om succession blive tale om en større løbende skattebetaling, fordi køberen ikke kan afskrive på så højt et niveau, som han ellers kunne. Derved bliver der en højere løbende indkomstbeskatning, som i løbet af nogle ganske få år vil opveje det umiddelbare provenutab, fordi der ikke skulle betales skat af genvundne afskrivninger. Det er jo kendsgerningen om det.

Og så har jeg ikke engang taget i betragtning det, som selvfølgelig også er svært at sætte tal på, nemlig den positive effekt af, at et fremskyndet generationsskifte tilfører virksomhederne mere aktivitet og dynamik, investering og indkomst. Det vil derfor afføde større indtjening også for det offentlige på længere sigt.

Hr. Stavad startede sin tale på hr. Lykketofts vegne. Jeg måtte forstå, at det var hr. Lykketofts betragtninger, som hr. Stavad på hr. Lykketofts vegne bragte videre fra talerstolen. Derfor bar jeg på hr. Stavads vegne over med de lidt skrappere formuleringer, hvor hr. Stavad talte om, at der her var tale om skamløs eftergivelse af skatter og afgifter, og at det er et skræmmende eksempel på borgerlig klassepolitik, forslag der henvender sig til højborgerlige kernevælgere, hvilket hr. Stavad dog i en senere runde modificerede eller i hvert fald præciserede, hvem det var, han tænkte på. Jeg forstår, at det måtte være en videregivelse af hr. Lykketofts betragtninger.

Men til sidst tør det nok siges, at talen greb hr. Stavad. Han fandt inspiration til at udbygge hr. Lykketofts betragtninger med egne betragtninger, og hr. Stavad talte i malende vendinger om skatteministerens såkaldte festtaler om forenkling af skattesystemet. Jeg måtte forstå på hr. Stavad, at han følte sig noget generet af, at jeg har givet udtryk for den målsætning, at skattesystemet skal forenkles, og faktisk har den

bedste vilje til at prøve at gøre det, selv om jeg må erkende, at det er en utrolig svær opgave. Men jeg nægter at tro på, at vi ikke er i stand til at gøre skattesystemet i hvert fald noget enklere, end det er i øjeblikket.

Jeg synes nok, det er lidt stærkt, at netop hr. Stavad på Socialdemokratiets vegne vil slå sig til ridder på forenkling, for er der nogen, der har fremsat bureaukratiske forslag her i Folketinget, så er det vel netop Socialdemokratiet. Hvis vi går lidt tilbage i historien – nu tager jeg det bare sådan helt spredt efter hukommelsen – så var det den daværende skatteminister, hr. Lykketoft, som fremsatte forslaget om ægtefællebeskatning, som nok tør siges at have kompliceret skattelovgivningen ikke så lidt.

Hvis vi går helt op til den allernyeste politiske historie, så havde vi før jul et skatteforslag til behandling, som hr. Stavad havde fremsat, om stop for salg af underskudsselskaber, som i hvert fald også nok tør siges at være administrativt ganske kompliceret. Og jeg har set i dagspressen, at der er bebudet forslag fra Socialdemokratiet, som jeg allerede nu kan sige i hvert tilfælde vil være nye administrativt belastende knaster på skattesystemet.

Mon det, hr. Stavad har ført frem i dag, delvis på hr. Lykketofts vegne, at man skulle klare generationsskiftet ved at etablere en lønmodtagerfond i virksomhederne, er noget, som vil forenkle systemet? Jeg tror ikke, vi behøver at grave ret dybt i den sag for at forstå, at her er der simpelt hen lagt kimen til en Storm P.-maskine, der rigtig kan give administrativt besvær. Det samme gælder den henstandsordning med generationsskiftets skatter, som jeg forstod at hr. Lykketoft gjorde sig til talsmand for.

Så jeg synes ikke, at hr. Stavad har haft noget særlig godt og solidt grundlag for at udtale sin forargelse over mine hensigter med hensyn til forenkling af skattesystemet.

Som jeg startede med at sige: midt i alt det tekniske om disse forslag dækker debatten i virkeligheden over nogle grundlæggende politiske skillelinjer, hvor ikke mindst Socialdemokratiet og SF og Fælles Kurs har båret synspunkter frem, der næres af dyb skepsis over for de selvejede familievirksomheder.

Jeg synes, synspunkterne sættes i relief af nogle af de udtalelser, hr. Lykketoft er kommet med offentligt, hvor hr. Lykketoft engang i januar udtalte – nu citerer jeg helt frit efter hu-

[Skatteministeren]

kommelsen – at vi har for mange små virksomheder i Danmark. Vi har i virkeligheden brug for nogle færre og nogle industrigiganter til at løse det danske samfunds økonomiske problemer. Det er vel dybest set det, der er den politiske debat omkring disse to forslag.

Vi er nogle, som faktisk tror på, at de mindre og mellemstore virksomheder, som i mange tilfælde netop er familievirksomheder, har en plads i erhvervslivet, at de besidder en økonomisk evne og en dynamik, som kan blive værdifuld for det danske samfund, hvis den får lov at udfolde sig, og hvis vi ikke gennem skattereglerne kvæler dem. Det er vi faktisk nogle der tror på. Men vi ved også godt, at der er nogle andre, ikke mindst Socialdemokraterne, som ikke synes om alt det, der er småt, for det er for uoverskueligt. De elsker det store, for det kan man sidde centralt og kontrollere.

Jeg ved godt, at det er en lidt ideologisk måde at betragte det her på, men det synes jeg debatten har stimuleret til, og det er vel dybest set det, det handler om.

Så skal jeg slutte af med at sige, at jeg lyttede med meget stor interesse til de konstruktive og positive betragtninger, hr. Bernhard Baunsgaard gjorde. Jeg ved godt, at hr. Lykketoft forsøgte at tage hr. Bernhard Baunsgaards synspunkter til indtægt for det socialdemokratiske standpunkt. Det tror jeg er at gøre regning uden vært, men det skal jeg selvfølgelig ikke blande mig i; det må hr. Bernhard Baunsgaard selv afgøre.

Jeg bemærkede godt, at hr. Bernhard Baunsgaard udtrykte skepsis over for dele af de forslag, der ligger her – det har jeg noteret mig, og så de konkrete punkter, som hr. Bernhard Baunsgaard trak frem – men jeg bed mærke i, at hr. Bernhard Baunsgaard sagde, at det er nødvendigt, at Folketinget finder frem til en lettelse af skattebelastningen ved generationsskifte, og det er en målsætning, vi er fuldstændig enige i.

Hr. Bernhard Baunsgaard var inde på den særlige problemstilling omkring lettelse af skattebelastningen ved medarbejderes køb af virksomhed. Det er korrekt, at den problemstilling har været rejst i udvalgsbetænkningen om generationsskifte, hvor en række repræsentanter i udvalget gjorde sig til talsmænd for, at den lettelse af skattebelastningen, jeg har foreslået, når det gælder familiegenerationsskifte, skulle overføres, når der var tale om generationsskifte

i forbindelse med medarbejderes overtagelse af virksomheden. Det er selvfølgelig en problemstilling, vi kan diskutere positivt og åbent.

Men hr. Lykketoft forsøgte at gå videre på det punkt ved at tage hr. Bernhard Baunsgaard til indtægt for det socialdemokratiske synspunkt, at der skulle bygges en lønmodtagerfond op i virksomhederne. Sådan tolkede jeg ikke hr. Bernhard Baunsgaard. Jeg tolkede hr. Bernhard Baunsgaards synspunkt sådan, at han mente, vi skulle se på den del af generationsskiftebetænkningen, der omhandlede medarbejderes køb af virksomheder.

Hr. Bernhard Baunsgaard knyttede på en interessant måde en forbindelse mellem overvejelserne omkring ændringer i formuebeskatningen og de forslag, der ligger her. Det synes jeg var en meget interessant betragtning, som vi kan få en del ud af at arbejde lidt videre med.

Hr. Bernhard Baunsgaard spurgte: Hvad bliver der egentlig af regeringens udspil om formuebeskatningen? Der er som bekendt for mere end et år siden nedsat et formueskatteudvalg, som i øjeblikket sidder og arbejder med de her problemer, og jeg forventer, at udvalget meget hurtigt gør sig færdigt. Det er regeringens hensigt, at der i kølvandet på dette arbejde skal fremsættes forslag om justeringer af formuebeskatningen, om lempelser af formuebeskatningen.

Jeg synes, at hr. Bernhard Baunsgaard her har rejst nogle tanker, vi kan drøfte i sammenhæng med de to forslag, vi har til behandling her, så jeg ser alt i alt frem til nogle frugtbare drøftelser.

Jeg vil gerne for en ordens skyld understrege, at når regeringen har fremsat disse to generationsskifteforslag, så er det selvfølgelig i den hensigt at få dem vedtaget, men jeg har bemærket de kritiske indvendinger, hr. Bernhard Baunsgaard havde imod forslagene. Jeg har noteret dem og ser frem til frugtbare drøftelser om dem.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Når skatteministeren nu nærmest gør dette til en diskussion om holdninger til privateje af virksomhederne, så skal jeg såmænd ikke modsige ham, men vil understrege, at for os er dette spørgsmål om medarbejdernes stilling i en sådan situation meget afgørende. Det er nok dér,

[Bernhard Baunsgaard]

hvis jeg skal trække det op, forskellen er mellem skatteministerens og min opfattelse af, hvordan virksomhederne skal styres.

Jeg vil gerne have lov til at uddybe en lille bitte smule, hvad der er sagt i betænkningen om medarbejdere. Det er de samme mennesker, der foreslår succession i levende live, der finder, at det vil være velbegrundet i et nærmere fastsat omfang at give virksomhedernes medarbejdere adgang til overtagelse af virksomheden – helt eller delvis.

Disse medlemmer finder, at medarbejderovertagelse vil sikre, at virksomhederne – ikke mindst de mindre og mellemstore – kan videreføres på hensigtsmæssig måde ved overdragelse til personer med den særlige indsigt i og forståelse for virksomhedens forhold, som medarbejdertilknytningen kan indebære.

Det synes jeg er meget væsentligt at vi får draget ind, og det er noget væsentligt for os, når vi taler om at ændre på den måde, hvorpå en virksomhed overdrages.

Jeg synes, det er positivt, at vi inddrager den socialdemokratiske tanke, at den skat, der ikke forfalder, kan blive en del af medarbejdernes indskud for at sikre virksomhedernes beståen. Jeg synes bestemt, det er så positivt, at man skal tage det med.

Og så har jeg kun en lille bemærkning til. Jeg tror dog, at ikke mindst den konservative gruppe skulle lægge mærke til, at den nuværende konservative politiske ordfører, hr. Kent Kirk, er medanbefaler til dette medarbejderforslag.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Skatteministeren kan ikke lide, at hr. Stavad og jeg er trætte af, at han rejser rundt og slår sig til ridder på forenklinger og kamp mod skematyranniet og nedsættelse af skatterne osv. Men ministeren må undskylde os. Aldrig har vi haft en selvangivelse, som er så kompliceret. Aldrig har vi haft en lovgivning, som er så kompliceret. En lang række af de skemaer, man belemrer skatteyderne med, er rent tidsspilde.

Hvis ministeren læser HK-Kommunebladet i dag, vil han se, at jeg havde ret, da jeg i onsdags rejste spørgsmålet om SLS-E-skemaerne og skandalen omkring det. Man har i kommunerne intet andet haft ud af det end en utrolig masse besvær, en masse arbejde, der ikke kom noget som helst fornuftigt ud af. Aldrig har rets-

sikkerheden virket ringere, og aldrig har reglerne været mere udviklede.

Det er, som om skatteministeren overhovedet ikke har noget ansvar for det, men det er faktisk i ministerens, i regeringens levetid, vi har fået lavet disse skemalabyrinter. Det er, som om ministeren ikke har noget ansvar for kartoffelkuren, som han ganske vist ikke som regeringsmedlem, men dog på regeringspartierne bænke var med til at stemme for.

Ministeren har været medlem af Skatte- og Afgiftsudvalget og har derfor også sit ansvar for skattereformen. Alligevel rejser han land og rige rundt og lader, som om det er ham fuldstændig fremmed. Han siger, at vi skal have forenkling, vi skal have retssikkerhed, og vi skal have sænkning af skattetrykket, på trods af at den regering, ministeren er medlem af, har opnået præcis det modsatte. Han må meget have os undskyldt, at vi naturligvis drager ham til ansvar for hans ugeringer.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Vi går til anden talerrunde.

Lykketoft (S):

Jeg synes, at det mest positive, der er sket i den her debat, er det, hr. Bernhard Baunsgaard også satte streg under i sidste omgang: muligheden for at benytte den her diskussion som afsæt til bedre muligheder for medarbejderovertagelse og medarbejdermedejendomsret som et bidrag til at løse generationsskifteproblemet, men løse det på en måde, der ikke cementerer én gang skabe uligheder i samfundet.

Jeg vil beskæftige mig særlig med skatteministerens måde at køre den offentlige debat på og køre debatten i Tinget på.

Vi har lært skatteminister Fogh Rasmussen at kende som manden, der slår sig op på to ting. For det første: Man afvasker sit medansvar for også den nære fortid.

Selv om skatteministeren er en ung mand, har han været medlem af Folketinget ganske længe. Han har spillet en afgørende rolle ved tilblivelsen af den skattereform, der nu er gennemført. Skatteministeren har deltaget i forhandlinger om det ene og det andet og det tredje og har selv været med til at sætte lige så mange knaster ind som alle mulige andre partier i Folketinget i skiftende forlig.

[Lykketoft]

Alligevel ser vi nu en minister, der prøver at tegne et billede af sig selv som den skumfødte Venus, en mand, der først lige er dukket op i dansk politik, og som har en hel masse mangel på ansvar for fortiden og en hel masse muligheder for at gøre det ti gange bedre end alle sine forgængere og alle tidligere politiske flertal i Tinget.

Det er en minister, der kun regner med at sidde få måneder, der taler sådan. Ellers ville han nemlig blive ramt i nakken af en kæmpemæssig kølle: Alt det, han ikke kan indfri af de forventninger, han går rundt og skaber. Af den ene grund kunne jeg i og for sig ønske mig, at skatteminister Fogh Rasmussen fik lov til at sidde mere end nogle få måneder, men af andre og langt vigtigere grunde er jeg nødt til at sige, at det martyrium får han måske lov til at leve lidt på, at heller ikke han fik lejlighed til at gennemføre eller forsøge at gennemføre alt det, alle andre er blevet forhindret i.

Dernæst kan man spørge sig selv, hvorfor skatteministeren egentlig syntes, at vi kunne spille flere timer af Folketingets tid på at snakke om disse to makværker, lovforslag nr. L 189 og nr. L 190. Jeg opfatter det sådan, at det er udtryk for, at Venstre var utilpas ved regeringens finanslovsforlig med Socialdemokraterne. Venstres skatteminister skulle have en eller anden vimpel, et stykke demonstrationspolitik, og det blev så til det her, som jeg godt vil gentage er skamløst, er grotesk, og som heldigvis også er blevet konstateret som værende uden politiske muligheder. Det bliver ikke mindre skamløst, ikke mindre grotesk af, at skatteministeren, viser det sig, ser det i sammenhæng med, at han oveni vil lave store lempelser af formueskatten.

Dette at lægge sådan noget frem, som man godt ved ikke har politiske muligheder, er endnu et eksempel på, at skatteministeren prøver at udføre det halsbrækkende akrobatnummer at være regering og opposition samtidig. Det er meget morsomt et stykke tid, men det bliver trættende i det lange løb.

Det er også trættende i det lange løb at høre skatteministeren holde taler om, hvor stor en verdensmester han bliver ikke alene i forenkling, men også i at sænke skattetrykket, hvis han skal fortsætte i den regering, der har nået den hidtidige verdensrekord i skattetryk.

Så er det selvfølgelig gribende, og det er oplysende, og det skal kommunikeret ud til befolkningen, at Venstres skatteminister mener, at det dér med medarbejdermedejendomsret er Storm P.-modeller. Det skal vi have kommunikeret ud. Det synes jeg er en vigtig oplysning.

Og så skal jeg sige noget andet til skatteministeren. Han kom med et stort set rigtigt citat om nytten af store virksomheder. Det var bare den forkerte person, han citerede. Det var nemlig ikke hr. Lykketoft, der havde sagt det. Det var den konservative finansminister, hr. Palle Simonsen, der havde sagt det. Derfor var det et meget interessant indlæg i regeringens interne polemik. Jeg skal finde citatet af finansminister Palle Simonsen frem til skatteministeren, hvis det er ønsket, for det var næsten et ordret citat af, hvad finansministeren har sagt og skrevet.

Det er en frækhed uden lige at stå herop og påstå, at Socialdemokratiet er modstander af selveje i dansk landbrug, i dansk detailhandel, i dansk håndværk, i dansk industri. Det er forkert. Skatteministeren ved, det er forkert. Det er et af de dér insinuerende felttog, som jeg synes der er for meget af i skatteministerens politiske stil, og som kan betyde, at selv om han er en ung mand, så bliver han måske ikke helt så gammel i dansk politik, som han gerne ville være.

Det er forkert, at Socialdemokratiet er modstander af selveje. Socialdemokratiet er tilhænger af selveje, men vi er også tilhængere af, at skal der ske generationsmæssige likviditetslempelser, så skal det være, uanset om det er familien, der overtager det, uanset om der er dødsfald eller det sker i levende live, og uden at man cementerer skævheder i syvende led.

Jeg vil godt sige til afslutning, at jeg er glad for, at CD holdt sig væk. Det tager jeg som et symptom på, at de er imod forslagene. Jeg er glad for, at Kristeligt Folkeparti havde så lav cigarføring. Det tager jeg som udtryk for, at de er ubekvemte ved forslagene. Og jeg er glad for, at De Radikale tog afstand fra dem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Skatte- og Afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 191:

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Eftergivelse af studiegæld og efterbetalinger fra andelsselskaber).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 27/1 88).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Pia Gjellerup (S):**

Dette forslag, der falder i tre dele, kan formentlig ikke aftvinge så forfærdelig mange bemærkninger, i hvert fald ikke fra min side.

Vi er glade for, at den eftergivelsesordning for studiegæld, der blev vedtaget kort før sidste sommer, nu skal behandles skattemæssigt på linje med øvrig gælds eftergivelse. Det var den ene del af forslaget.

De to sidste dele af forslaget indeholder den præcisering, at udlodninger, bortset fra renter af en indbetalt medlemskapital, fra foreninger og andelsselskaber medregnes til den personlige indkomst henholdsvis virksomhedens indkomst. Der bliver ved forslaget fjernet et tvivls spørgsmål, hvilket vi finder tilfredsstillende.

Vi kan støtte lovforslaget i dets helhed og ser hen til en positiv udvalgsbehandling.

Kirkegaard (KF):

I Det Konservative Folkeparti var vi meget tilfredse med, at det i sidste samling lykkedes at nå til enighed om at gennemføre en gældsrensordning for studerende. Derved kunne vi komme de studerende til hjælp, som i et helt urimeligt omfang var kommet økonomisk i klemme på grund af den socialdemokratiske højrentepolitik i 1970'erne.

Vi blev også enige om, at det var nødvendigt at fritage de eftergivne beløb for beskatning, idet vi henviste til konkurslovens regler. Ellers ville de studerende ikke få tilstrækkelig glæde af eftergivelsen.

Dette lovforslag går et skridt videre og giver også studerende skattefritagelse ved eftergivelse, selv om skyldneren ikke er insolvent. Man kan naturligvis diskutere, om dette er rimeligt set ud fra en retfærdighedsbetragtning, når man sammenligner med andre befolkningsgrupper i en tilsvarende situation, men vi er under alle omstændigheder enige i, at det set ud fra et administrativt synspunkt er hensigtsmæssigt at gennemføre en sådan regel.

Vi kan også tilslutte os den præcisering af beskatningsreglerne vedrørende efterbetalinger fra andelsvirksomheder, dette forslag også indeholder. Sådanne udlodninger bør naturligvis kunne indgå i virksomhedsordningen, ligesom de bør kunne indgå i grundlaget for henlæggelse til investeringsfonds og overførsel til medhjælpende ægtefælle som hidtil.

Vi kan derfor give dette lovforslag vores fulde tilslutning. Jeg skal, da Venstres ordfører er forhindret i at være til stede, meddele, at Venstre tilslutter sig forslaget. Det er nok ikke overraskende.

Bente Søltøft (SF):

Dette lovforslag om, at rentetilskud i forbindelse med eftergivelse af studiegæld skal være skattefrit, støtter vi helt og fuldt. De studiegældsramte fritages så for at betale skat af de beløb, der ydes i tilskud til hel eller delvis dækning af deres studiegæld. Vi er også tilfredse med, at forslaget har virkning fra og med 1987, selv om det må siges at være lige op over i forbindelse med udfyldelse af selvangivelsen.

Også forslaget om, at udlodtet overskud fra andelsforeninger medregnes til den personlige indkomst, kan vi støtte. Den personlige indkomst beskattes jo med en højere procent end kapitalindkomst, men til gengæld er der efter virksomhedsskatteordningen mulighed for en lavere beskatning af overskud, der bliver stående i virksomheden. De reale hensyn, som nævnes i bemærkningerne, er altså reelle nok.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal gøre det meget kort og sige, at vi støtter lovforslaget.

Glistrup (FP):

Det mest interessante udsagn i den foregående debat kom unægtelig fra den socialdemokratiske ordfører, som hyldede lovforslaget,